

ELŐFIZETÉS:
Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitótér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A villamos világítás kérdéséhez.

I.
A „Bácska“ november 23-iki számában érdeklődéssel olvastam Zombor város villamos világításával foglalkozó vezércikkét, annál is inkább, mert a kérdést — már csak hivatásomnál fogva is — hosszabb idő óta élénk figyelemmel kísérem. A t. cikkiróval nagyjában egyetértek, csak némely következtetését tartom egyoldalúnak. Alábbiakban tehát egyrészt azokra fogok reflektálni, másrészt a kérdés kiviteléhez akarok néhány szót szólni.

A villamosság a petroleummal utcai világításban kis telepeknél olcsóság szempontjából nem versenyezhet. Versenyképessége csak ott kezdődik, ahol legalább 100—120,000 átlagos napi gyertyaóra fogyasztásról van szó. Mert, míg a petroleumvilágítás költségei a lámpák számával egész arányosan növekednek, addig a villamos világításnál a költségek csak egyik — a mi esetünkben mondhatni kisebb része — növekedik arányosan, míg a költségek másik része állandó marad akár kisebb, akár nagyobb a fogyasztás, vagyis független a lámpák számától. Egy főgépészre, másodgépészre, két fűtőre és műszaki vezetőre — a biztos és zavartalan működés érdekében — még oly csekély fogyasztásnál is szükség van. Ezen személynél fizetése már magábanvéve kitesz annyit, hogy belőle körülbelül 150 petroleumlámpát lehetne fentartani, hol marad még most a kiadások másik része, mely a fogyasztással arányosan növekedik, ugyancsak kőszén, olaj, gépek javítása, lámpák kicserélése, befektetett tőke kamatai stb. Így tehát ne csodálkozzunk azon, hogy a példaképpen felhozott városokban, melyek majdnem mind kisebbek Zombornál s így köz- és magánvilágításuk jóval kisebb árammennyiséget képesek fogyasztani, a költségadatok kedvezőtlenek.

Ha Temesvárott, tehát Zombornál nagyobb városban sem felelt meg a villamos világítás a várakozásnak, annak okát több speciális körülményben kell keresnünk. Első sorban is Temesvár már ezelőtt körülbelül 8—10 évvel vezetette be a villamos világítást, akkor, amidőn még az áramfejlesztő gépek és maguk a különböző rendszerek nem állottak a tökéletesség oly fokán, mint ma és így már csak azért is drágán kellett e városnak megfizetnie azon dicsőséget, hogy első

volt Magyarországon elektromos világítás dolgában. Másrészt ismét a város fekvése is kedvezőtlen, összkiterjedése aránytalanul nagy lakosságának számához és utcáinak hosszához képest és így, amíg a befektetési költségek aránytalanul nagyok voltak, addig a vezeték nagy ellentállása miatt az áramvesztés is igen nagy. Mindezekhez még hozzájárult az is, hogy a városban akkor már gázvilágítás létezett s így a magánvilágításban az elektromosság csak igen lassan tudott tér hódítani. Mindazonáltal ma már, amidőn a temesvári világító telepet — az igaz, hogy tetemes költséggel — a modern vívmányok felhasználásával átalakították és amidőn a magánvilágítás is mindinkább nagyobb és nagyobb mérvet öltött, a temesvári eredmények teljesen kielégítőek.

Hogy Budapesten mindmostanáig nem alkalmaztak villamos utcai világítást, annak okát ismét speciális, a zomboriaktól elütő viszonyokban kell keresnünk. Budapesten az áramfejlesztő telepeket — nagy kiterjedésük miatt — nem lehetett a város belsejében elhelyezni. E körülmény szaporította a befektetés költségeit — sokkal hosszabb vezetékre lévén szükség — de növelte az üzemköltségeket is, miután a hosszú vezetékben föllépő nagy ellentállás miatt tetemes az áramvesztés. De nagymértékben növelte a befektetési költségeket ama körülmény is, hogy a nagymennyiségű áram tovaszállításához szükséges vezetők keresztmetszeteikben oly méretekkel bírnak, hogy a földfölötti vezetékre gondolni sem lehetett és így a sokkal drágább földalatti vezetést kellett alkalmazni. Ezek az okai annak, hogy Budapesten az áramegysége a fogyasztás mértékéhez képest drága. A villamos utcai világításnak azonban mindezekről eltekintve még egy más, sokkal jelentékenyebb akadálya van és ez ama szerződés, melyet a főváros ezelőtt néhány évtizeddel a gáztársulattal kötött. Eme szerződés értelmében a főváros legtöbb utcáját a gáztársulat ingyen köteles világítani, már most a villamos világítás bevezetése minden lényegesebb nyereség nélkül a fővárosra vagy a gáztársulatra tetemes befektetési költségeket hártana és amellet a gáztársulat eddigi óriási befektetése, egy a csőhálózat, mint a gázfejlesztő telepek rövid néhány év alatt értéktelen ócska vassá degradálódnának, annál is inkább, mert a villamosság a gázt a magánvilágításban mindinkább kiszorítja. Mindazonáltal a tárgyalások már folyamatban vannak oly

irányban, hogy a milleniumig Budapest főbb utcái már villamosan lesznek világítva.

Az említett cikkben példaként fölhozott városok közül legjobban hasonlít Zomborhoz Nyireggyháza. Ez szerződése értelmében fizet évi 5000 frtot, mely összeg fejében a vállalkozó köteles 320 drb izzó- és 6 iv-lámpát működésben tartani. Eme adatok meglehetősen megegyeznek az általam Zombor viszonyaira számított adatokkal. Számításaim alapjául 750 drb 12 gyertyafényes izzó-lámpát vettem naponta átlag 9 órai égésidővel, mely lámpák táplálására szükséges árammennyiséget — megfelelő magánfogyasztás és egyébként kedvező viszonyok mellett — a vállalkozó, saját érdekei megsértése nélkül, 8500—10,000 frtért szállíthatna. Így tehát a város költségei csak igen kevéssel, esetleg semmivel sem növekednének, ellenben a közvilágítás a majdnem kétszeresére emelt lámpák száma folytán jelentékenyen javulna.

Az egyes rendszerek főbb előnyeire és hátrányaira, a kérdés gyakorlati és céltudatos megvalósításának módozataira, valamint a város részéről kikötendő garanciákra legközelebb fogok visszatérni.

Wolf Sándor,
gépész-mérnök.

„Tanítók háza.“

Manap az általános kenyérharc idején minden rokon társadalmi állású egyén keresi társait az egyesülést s szövetezve iparkodnak könnyebbé, elviselhetőbbé tenni a megélhetést, a társadalomkövetelte igényeknek való megfelelést.

Egyetértésben rejlik az erő, egyesült erővel érhetjük el a célt.

Ennek tudatában egyesülnek a népnevelés munkásai: a tanítók is, akik szerény javadalmazásuk, a törvényben biztosított csekély díjazásuk mellett valóban sokat küzdenek, hogy ugy családjuk, mint társadalmi állásuknak megfelelő követelményeknek eleget tehesenek.

Különösen nagy gondját és nehéz terhet képezi a tanítás munkásainak a saját gyermekeik neveltetése. Addig, míg ő mások gyermekeit nevelve tanítja, azokért egészségének és erejének teljes igénybevetelével fárad, addig nincs aki az ő gyermekeiről gondoskodjék, mert anyagilag mostoha van díjazva.

Művelt embernek, különösen hivatalnoknak lehet-e vajjon fontosabb feladata, mint gyermekeinek kellő kiképzetése? Hiszen csakis ezt hagyhatja reá öröktől és semmi mást.

A tanítóság gyermekeinek továbbképzését megkönnyítendő igen szép és nemes mozgalom indult meg,

A „BÁCSKA“ tárcája.

Ne bánts...

*Ne bánts, ha vágna látszom néha-néha, —
Úgy is gyöttrődés, kín az életem;
Mi a gyönyörnek lelke, tápláléka —
A boldogság oly idegen nekem.
Lelkem tűz, láng, hev érzelmek hazája —
S mégis mindig oly szomorú dalom,
Mert egy gyötört szív disharmoniaja
A dal, mely megfogamzik ajkamon.*

Latinovits Stanci.

Színház.

A három testőr.

Csütörtökön, november 22-én.

A három testőr bohózat három felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc.

Herczeg Ferenc egyike a legnépszerűbb íróinknak. Az új írói gárdához tartozik s a mit csak megír, az mind tetszik a közönségnek, olyan jól és szépen van megírva. Eddig csak két szindarabot írt, de mindkettővel határozott sikert aratott.

A három testőr nem olyan chablonos bohózat. Nincs benne meg az a tulságos vastag komikum, hanem igenis csak úgy sziporkázik a szellemesnél szellemesebb finom élektől. Azonkívül a tárgya és az alakjai sem olyan közönséges, már szinte unott színpadi alakok. Bizonyos sajátos színezete van ennek a darabnak, a mely egészen új jeleget kölcsönöz minden egyes jelenetének. Bohózatnak van ugyan nevezve, de azért kielégítheti a legfinomabb ízlést is.

A női főszerepeket Laczkó Aranka és Wéber Ferike játszották. Mindkettő igen jól fogta fel szerepét s alakításuk megfelelt a darab és a közönség követelményeinek is.

Kishonti ezen az előadásban elemében volt. A Pollacsek borkereskedő szerepét játszotta s jó játékaival, ügyes alakításával sokszor meglepettette a közönséget. A maszkiája is igen sikertült volt.

Íj. Polgár Károly Kremer Sándor helyett játszotta Hortovay szerepét. Polgárt ez alkalommal nem dicsérhetjük meg. El kell most is ismerünk, hogy jó színész, de hát meg kellene neki gondolnia azt, hogy a közönségnek, a mely előtt játszik, van ízlése. Régi hibája fokozott mértékben nyilvánult a mai előadásban. Oly nagy mértékben tulzolt, hogy néha az egész előadás rovására egyes jeleneteket szinte unalmassá, vontatottá tett.

Jó alakítást mutatott be Rátky lapszerkesztő szerepében a társulat egyik új tagja, Hetényi Elemér. Hetényi Elemér, ha ezen alakítása után ítélnék meg, elég jó színész. Játéka kielégítő s emellett, úgy látszik, lelkiismeretes színész is.

A többi szereplők nem tudtak elismerést aratni. A darab menete elég összhangzatos volt. A közönség majdnem zsufolásig megtöltötte a színházat s hisztik, hogy elég jól mulatott.

Kis alamuzsi.

Szombaton, november 24-én.

Kis alamuzsi című operette. Zenejét és szövegét írta Bokor József.

Magyar operette, de mégsem az. A szerzője magyar ember, de az operette zenéje és szövege nem az. Nem is csoda; az operette teljesen idegen műfaj s ha magyar ember csinálja is, mégis csak épp olyan az, mintha bécsi vagy párisi ember csinálta volna. Föltéve persze, hogy jó az operette, a minthogy a Kis alamuzsi az. Anyyira a jobbak közé tartozik, hogy a zenéje mindenütt megelőzte az előadását s nálunk is régebben játszották a cigányok pl. „A szerelemben nincs párom én nekem“ szövegét részt.

Aztán a szöveg! Valóságos operette szöveg: tele pikáns és komikus jelenetekkel. Manap már el se tudnánk képzelni komoly operette librettót; főleg pedig, ha pikáns jeleneteket nem látnánk, hát el se hinnék, hogy operette folyik előttünk a színpadon.

Mac Donald Tom-t felszegembernek nevelték s hozzá kissé buta is a gyerek. Az asszonyoktól szörnyen fél, mert úgy tanította a tanító bácsija, hogy az asszony minden rossz oka. De mert egyetlen gyerek, az apja szeretne embert faragni belőle s ezért elküldi az éppen Nizzában időző öccséhez, hogy ez életre való alakká gyurja őt. De mikor itt megtudja, hogy a nagybácsi őt női társaságba akarja vinni, megszökik. A kalandos Renard vicomte pedig felöltözik az ő ruhájába, utánozza a gyámoltalanságát és így a Tom helyett s ennek nevében bejut a Tom nagybátyjához — a szép asszony és annak szép huga kedvéért. Az öreg azt hiszi, hogy buta unokaöccsével van dolga s ráveszi a feleségét, hogy Tomban ébressze föl a nőké iránti érdeklődést, avassa be a női toalett titkaiba stb. Persze az ál-Tomnak jó dolga van! De vissza jön az igazi Tom is, a ki nem tudott megszökni, mert egy „elegáns bácsi“ elkérte tőle a pénzt és elszökött vele. Az ál Tom Remy marquival afférba keveredik s az igazi Tomt buccolják a párbaj színhelyére, sőt a szerencsétlent bevádolják, hogy meggyilkolta Renard vicomte-t, a ki hirtelen eltűnt a barátai közül. Elcsukják. Végre aztán kiderül a Renard vicomte turpissága, de közben Tom is megbarátkozik a nőnimmel s az operettenek vége lesz.

A közönség szörnyű sokat nevetett a mese képtelen bolondságain, amit nagy mérvben elősegített a Polgár (Tom) kitaláló játéka. Olyan gyámoltalan alakot mutatott be, hogy annál sikerültebb talán a szerző se gondolhatott.

Mészáros Kornélia beteg lévén, a főszerepet (Renard vicomte) Szilágyi Aranka másodékesnő játszotta, a kinek kellemes és csinos hangja van, de a kinek a játékán meglátszik, hogy még keveset volt színpadon. A nehéz és nagy tehetséget igénylő szereppel elég jól birkózott meg s a sebb ének számoknál ki is jutott neki a tapsból. Sarah szerepét Turner Ilka énekelte sikerrel, s a hugának szerepét Serfőzy Jennike. Hetényi Elemér (Mac Donald) tökéletesen jó alak volt s Erckövi (Remy marqui) szintén megálta helyét. Nagyfalusai Julia fess szobalány volt.

Uj sürgönyhivatal. A Glozsánban ujonnan létesített sürgönyhivatalt folyó hó 23-án adták át a közforgalomnak.

Eljegyzés. Radoszavlyevits Tivadar eljegyezte Blumenthal Mariska kisasszonyt, Blumenthal Lajos zombori földbirtokos és városi bizottsági tag leányát.

A zombori indóház, avagy amint a kereskedelemtügyi miniszteriumban az indóházat legujabban nevezik: felvételi épület, ez időszerint is kicsiny, úgy hogy nem egyszer nagy tolongás van ottan. Az épülfelében levő baja-zombor-újvidéki vasut befejezése után — már a jövő nyarra — természetesen még szűkebbnek bizonyulna az. A kereskedelemtügyi miniszter azonban — amint értesülünk — már készíteti a terveket a mostani felvételi épületnek „az összes igényeket kielégíteni alkalmas mérvben leendő kibővítésére”. A városi közigazgatási bizottság is fölterjesztést intézett a kereskedelemtügyi miniszteriumhoz az iránt, hogy új felvételi épület emeltesse Zomborban, mire a miniszter azt válaszolta, hogy azt a sok egyéb kiadásra való tekintettel egyelőre nem teheti. Libetőleg tehát már a tavasszal azonnal hozzá is fognak a kibővítés munkálataihoz.

Tanítói közgyűlés. Folyó hó 22-én tartotta a Bács-Bodrogh megyei tanítóegyesületnek újvidéki köre rendező őszi közgyűlését Ujvidéken Szutrély István főgymnáziumi tanár elnöke alatt. Az ülésen Bruck Ferenc kereskedelmi iskolai igazgató indítványára elhatározták, hogy az egyesület a „Czifrusz-alapra” 120 koronát adományoz.

Törvényhatósági közgyűlés. Szabadka sz. kir. város törvényhatósága folyó hó 29-én délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

Eljegyzés. Dr. Seidner Salamon, kovil szentiváni körorvos, eljegyezte Heuduska Matild kisasszonyt, Heuduska Fülöp leányát Bács-Petrovosszellőn.

Óriási tűzvész. Táviratilag jött be hozzánk palánki leveleznök, hogy az ottani Michelsz féle kendergyárban óriási tűz dühög. A veszélyt nagy mértékben növeli azon körülmény, hogy Palánkon is orkánzerű szélvihar dühög, mint nálunk. A tűzről közelebbi és részletes értesítést még nem kaptunk.

O-Becse küldöttsége a földmívelésügyi miniszternél. O-Becse községe egy öt tagú küldöttséget menesztett Budapestre a földmívelésügyi m. kir. miniszterhez a Ferenc esatornáknak közvetlenül a város alá leendő vezetése érdekében. A miniszter határozottan megígérte, hogy a község kérelmét és érdekeit figyelembe fogja venni.

Esküvő. Dr. Mezei Izsó, ó-becsei magánorvos, e hó 28-án tartja a szabadkai izr. templomban esküvőjét Zopf Hermina kisasszonnyal.

Kiállítási ügyek. Az országos kiállítás ügyében alakult zombori helyi bizottság holnap délelőtt 10 órakor rendes ülést tart. — A szegedi kerületi bizottság kiküldötte Bakay Nándor volt országgyűlési képviselőt a végül, hogy a kerületben kiállítás módjait, elbírálását és megbeszélje velük a kiállítás módjait. Ebből az alkalomból ma esti 5 órára értekezletre hívták össze a zombori iparosok. A mint halljuk, iparosaink igen kedvező föltételek mellett vehetnek részt a kiállításon. A kiállításra szánt iparekkeknek odaszállítása ugyanis a törvényhatóságuk, esetleg községük költségén fog történni; a kiállítási hely díját, ugyancsak az elhelyezés költségeit a kereskedelemtügyi miniszter elengedi s a cikkeket visszaszállítása ingyen történik. Tehát csak a kiállítandó tárgyat kell az iparosnak előállítani. Bakay Nándor tegnap érkezett Zomborba s ma még Apatinba is ellátogat. A zombori iparosok ma esti értekezletén természetesen jelen lesz. A merre a vármegyében járt, mindenütt igen nagy számban jelentkeztek a kiállító iparosok.

Halálozás. Haggi Sándor, az osztrák-magyarbank szabadkai fiókintézetének főnöke, folyó hó 21-én életének 45. évében elhunyt.

Nagy szélvész. Tegnap és tegnapelőtt óriási szélvihar dühögött városunkban. Több házat megrongált, így többek között a városi színháznak a zsinórpadra szóló bádóg tetejét felszakította. A tető fele a levegőben himbalózik ide-oda s ropogásával nem csekély ijedelmet okoz az arra járó-kelőknek. A felszakított tető javításához már hozzáfogtak.

Gyászhir. Novákovits Bódog szabadkai városi népiskolai tanító folyó hó 23-án életének 38. évében elhunyt.

A szérum drágítása. „A gyár hallatlan presztíziója következtében az árakat kénytelenek voltunk felemelni.” Dr. Thim József ily sorok kíséretében kapott nagyobb mennyiségű szérumot. Egy egyes üveg ára jelenleg 6 márká helyett 12 frt. Bizony szegény ember nem igen érzi majd a szérum áldását!

Eljegyzés. Damjanovits Péter, újvidéki könyvelő, jegyben jár Rákits Danica kisasszonnyal, özvegy Rákits Angelina helybeli szerb tanítónő leányával.

Színészet. Adán Tolnay Gyula színgazgató jól szervezett társulatával szombaton kezdte meg 8 előadásra terjedő előadásait.

Tűzvész. Szombat éjjel a Radisicsi utcában tűz ütött ki. Egy Rácits nevű szerb paraszt embernek háza fogott tüzet s dacára a gyorsan érkezett segélynek, leégett.

Tyószits Lázár, a hirhedt haramiavezér, mint értesülünk, a napokban az illavai országos fegyházban, ahol életfogytiglani fegyházbüntetését töltötte, meghalt.

Tűz az indóháznál. Folyó hó 24-én este 10 óra tájban egy teher vonat érkezett be a zombori pályaudvarba. A vonat már vagy három óra hosszat állott az állomáson, a mikor 12 óra után, valamivel egy óra előtt a tizenegyedik vagon, amely fával volt megrakva, lángba borult. A gyorsan előjött vasuti személyzetnek sikerült az égő kocsit hamar lekapcsolni, ami által a tűz tovább nem terjedhetett. Az égő kocsi azonban ugyszólván teljesen elhamvadt. A tűz keletkezésére nézve valószínűnek tartják, hogy még az uton a mozdonyból előtörő szikrák gyújtották meg a fát; a fa aztán lassan égett s az állomáson 3 óra lefolyása után teljesen lángba borult az egész vagon.

Színészet O-Becsen. O-Becsen Jakabffy Gábor színtársulata a hét folyamán kezdi meg előadásait.

Öngyilkosság. Maletin Milos, az újvidéki Matica szolgája, ki e hó 16—18-ka közt családjá köréből eltávozott, e hó 21-én a kamenici határban egyik szőlőben halva találtatott. Állítólag a szolgálatban elkövetett rendellenességek kergették a halálba.

Rác György büntetőügye. Még az 1892. évben megejtett képviselőválasztások alkalmával történt, hogy az ez év január 6-án Kis-Kéren megtartott ellenzéki pártértekezleten Rác György, az ellenzék egyik oszlopos tagja gyanúsító kifejezésekkel illette a Kis-Kér község részére készülő közösen ügyében eljáró küldöttség elnökét, dr. Molnár Károlyt, annak tagjait s ez ügyben közbenjáról felkért dr. Pulszky Ágost akkori orsz. képviselőt. A sértettek nyilvános becsületesítés és rágalmazás miatt büntetőfeljelentést tettek Rác György ellen a zombori kir. törvényszéknél. A törvényszék Rác Györgyöt vád alá helyezte; a végtárgyalás határnapjával folyó hó 21-ike volt kitzúve. — A végtárgyaláson magánvadászó képviselőtében dr. Schneider Károly megyei főügyész jelent meg; vádlott Rác György azonban nem jelent meg. Magánvadászó képviselőjének, dr. Schneider Károlynak és közvadászó kir. ügyésznek indítványára tehát a törvényszék a végtárgyalásra új határnapot fog kitzúzni.

A „Tanítók háza” javára. Az ó-becsei róm. kath. tanítói kar a Kalocsán építendő „Tanítók háza” javára Sylvester estéjén hangversenyt rendez.

Öngyilkosság. Berlekovits Ábel zombori 40—45 éves parasztember vasárnap virradóra felakasztotta magát. Tettének oka az volt, hogy sógora néhány disznó eladását bízta rá; ő a disznókat eladta, de az árakat részint elitta, részint pedig elkártyázta. A feletti bánatában, hogy nem tud beszámolni, véget vetett életének.

Ellopták a subáját. Kuzmanov Mitrov cserevicsi lakos jól elvégezhette a dolgát Ujvidéken, mert bár estére járt már az idő, mégis megengedte magának, hogy utközben még egy utolsó pohárka rakít szedhessen be. Betért a Dunautca sarkán levő pálinkás boltba s hogy lovai meg ne fázzanak, subáját rájuk terítette. Az egy kupicából több lett, de azalatt az egy suba is elveszett. Valami élelmes gazember lehuza s elvitte, gondolván nem kell az Mitrov gazdának, hiszen melegíti őt a sok rakí.

Gyilkosság Turián. Turia községben iszonyú gyilkosság történt. Az öreg Nityin Stévo megölte feleségét, akivel már közel 30 évet élt együtt. A gyilkosság részletei a következők. Nityin Stévo — nem tudni hogyan s miért — feleségét, a törődött öreg asszonyt felkötötte a kocsijára és a réten össze-vissza hajtott nagy sebességgel s vagy az így származható zúzdás, vagy talán megfojtás, még ezt nem derítette ki a vizsgálat, következtében az öreg asszony meghalt. Nityin a faluban levő házához hajtattott ezután s hidegvérrel ment be fiához és menyéhez, akiknek tudakozódására azt mondta: hogy a kocsin van az anyjuk, de talán már meg is halt. A fia rémülve futott ki s anyját csakugyan holtan találta a kocsihoz kötözve. Mikor atyját kérdőre vonta, ez meg a fiára is rátámadt s megöléssel fenyegette, folyton azt hangoztatva, hogy ő sohasem szerette a feleségét. A nagy zajra ott termett a rendőrség is és az elfogta az öreg Nityint, akit azonnal bekísértek az ó-becsei járás-birosághoz, ahol a vizsgálat most folyamatban van. Mint értesülünk, Nityin jó módú szerb gazda s egy ízben Turiának bírója is volt. Némelyek szerint Nityin örültségi rohamban követte volna el e szörnyű gyilkosságot.

Művészet és irodalom.

Uj zeneművek. „Magyar hazánk dalgyöngyei” című kedvelt és elterjedt népdalgyűjteményben, mely Hubay Károly szerkesztése alatt jelenik meg és mely gyűjtemény eskais az ismert és az országban elterjedt magyar népdalokat hozza, ismét egy kedvelt magyar népdal zongorára vagy énekhangra, melynek a címe Ha lehull az égről az én csillagom, Eljön értem rég sovárgott halálom, a „Harmónia” zenemű és zongora kereskedésben (Budapest, váci-utca 9. sz.) jelent meg. Ára 1 korona.

Földszint.

Ezen a címen Móra István tollából egy, 232 oldalra terjedő csinos verses kötet jelent meg a napokban a Singer és Wolfner ismert budapesti cég kiadásában. A kötet dr. Huszágh Nándornak van ajánlva.

Móra István nevével lapunk tárca rovatában is sűrűn találkozott már az olvasó; sokan lesznek, a kik már ismerik az ő muzsáját.

A kötet elejétől végig csupa lírai költeményeket tartalmaz, a melyeknek a legtöbbje a családi élet örömeit és gondjait énekei.

Mihelyt egy-két oldalt lapoz a kötetben az olvasó, rögtön észre is veszi, hogy Móra a család költője. Majd minden dalában megessendül az övei szeretetének, a családi élet örömeinek a hangja.

Ismeri a család gondjait, érzi az élet terhet, de mosolyogva viseli el ezeket, mert ő boldogságot talál övéi között a meleg fészekben és azért nem is panaszkodik soha a sors mostohaságá miatt. Szereti az áldott jó hitvest, a gyermekeket és a szeretetének melege mellett mindenkor megvigasztalódik és vigasztalni igyekszik a környezetét is.

Azt mondja egy helyt:

Friss nyári zápor
A gond, baj nekem,
Hamar szívárvány
Támad az égen.

Avagy (kétségtől a feleségéhez):
Ne szálljon messzebb soha lelked
Parányi fészktünk szélénél.

A „Jó itt nekünk” című költeményének, melyből a fönnebbi két sort is vesszük, a következő sorok képezik egyik utolsó versszakát:

A nagyvilág hullám-moraja
Oly szépen hangzik messziről,
Te nem tudod, hogy e morajba
Hány jajgató panasz vegyül.
De hallgasd: szívünk mint dobog,
Mily egyformán, mi tiszta hangon!
Oh! hogyne lennénk boldogok?
Jó itt nekünk, kicsim, galambom!

A „Kenyérszegéskor” címűben is pl. látja az asszony arcán a borot, mert hogy a gyerekeknek a friss kenyér mellé mást is nem adhatott, és így folytatja:

Ne bánd, cseledelem, aggó, örökös,
Tudod, szegény tanító-nép vagyunk.*)

*) Móra István — a verseiből is tudjuk — tanító.

Hogy friss kenyér párolog az asztalon,
Azért is mennyi hálát adhatunk?
Hány van szegényebb, hány van éhezőbb,
És hány visel sötétebb gondokat,
De rózsaszálam, mond meg édesem,
Lebet-e nálunk egy is boldogabb?

A családi boldogság meg a vallás vigasztalják meg őt a gondok között és hol az egyiket emliti verseiben, hol a másikat, de sokhelyt mindkettőt együtt magasztalja. „Sok kenyér van az úr isten irgalmában” — mondja egyhelyt.

Néhol aztán a gyöngéd szeretetnek valóban megkapó hangja nyilatkozik, mint pl. az „Ágyad fölött” című kis dalban.

Szenderegsz csüdesen,
Aranyosom, lelkem,
Patyolat vánkoston
Hónál felérebbeben.

És később folytatja:

Örködöm feletted,
Életemnek napja,
Édes álmodásod
Hogy mi sem zavarja.

Elbajtom fölülled
Az éji lepeket,
Kik szárnyvetésükkel
Fölbresztenének.

Titkon elálltom
Az óra ingáját,
Hogy ketyegései
Álmodat ne bántsák.

Csókolni se merlek,
Csak lopva, csendesen,
Mert tudom, hogy rólam
Álmodol, kedvesem.

A szívének mély érzelmé mindenütt csüdes, kellemes hangulatban olvad föl, mely e verseinek olyan bárátságos melegséget ad. De ez a hangulat aztán egyformán megmarad mindvégig a kötetben.

Az érzelme szenvedélyesebb kitérésének nyomát sem találjuk sehol, a mi a költő lelkiületének szelidségében találja magyaroszatát.

Hanem itt aztán fölmerülhet az a vád, hogy a mi Móra Istvánunk egyhangúvá lesz. Mert hiszen ugyszólván mindvégig egy búrián játszik a szívnek akármint mond is, akár az asszonyhoz, akár a gyerekekhez, a szülők-höz, a testvérhez stb. beszél? Hat bizony, ha az ember hosszabb időn át lapozgat a kötetben, föl is tűnik neki az egyhangúság, de talán a kit egyszer beleringatott a szíve hangulatába, nem is veszi rossz néven a kötetnek az egyoldalúságát.

Egyébként ez guszpus dolga.
Megjegyezzük még, hogy nagy előszeretettel karolja fel költőnk a természetet. Nagyon sok dalában szép leírásokat, a természetből vett hasonlatokat, avagy képeket találunk, a melyek — ugy szólván — mind sikerültek.

A kötet végére Krédo címen vallásos daloknak egy ciklusa van csatolva, a melyekben az áhitat őszinte hangja csendül föl.

Egyik legnagyobb előnye a kötetnek az egyszerű, könnyű és folyékony előadás, nemkülönben a hasonlóképen könnyen és kellemesen gördülő verselés.

Mindvégig megmarad magyarosnak, csak egyik sorában találjuk ezt a kifejezést, hogy „Hadd mulatom jól magam”. Itt hiszen sokan vannak az író urak között, a kiknek az érzéke nem veszi észre, hogy bizony ez vastag germanizmus; de azért akárki mondja is, hogy a magyar ember mulatja magát, nagyon rosszul mondja, mert a magyar csak mulat és nem magát mulatja. (Avagy lehet mást is mulatni?)

A Móra István kötetéről a legnagyobb dicsérettel emlékeztünk meg és csak örvendünk azon, hogy a Bácskában (ugy tudjuk, Ó Bacsén) ismét egy olyan költő termett, a ki az irodalomban a legszigorubb kritika mellett is komoly számot tevő tényező.

Mellesleg még a kötet izléses kiállítását is meg kell dicséretünk, a mi különben a kiadó cég érdeme.

Dr. M.

Naptár. November.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
27 Kedd	Ákos	Virgil	15 Guriás
28 Szer.	Sosten	Günther	16 Máté
29 Csüt.	Saturnin	Valter	17 Gergely
30 Pént.	András ap.	Audrás ap.	18 Plat. és R.

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

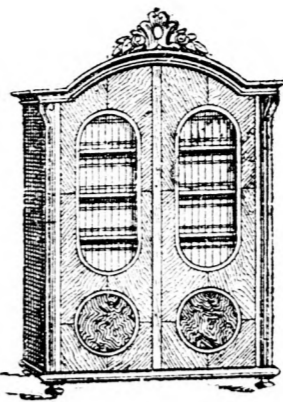
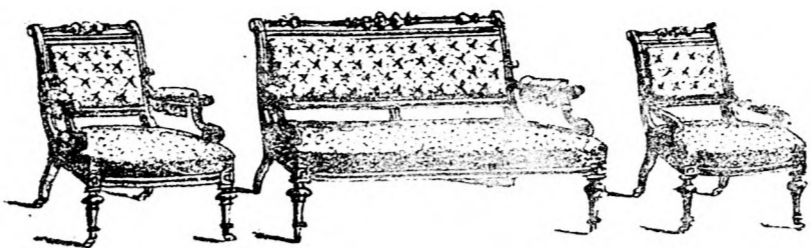
10,736. sz. 1894.

Pályázat.

Ó-Kanizsa községben egy 400 frt évi fizetés és 120 frt lakbér illetményvel javadalmazott írónoki állásra pályázatot nyitok s felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy folyamodványaikat Bács-Bodrogh megye tekintetes bizottságának 1887-ik évi 6. szám alatt alkotott szabályrendeletének 9. §-a értelmében felszerelten, hivatalomnál folyó évi december hó 6-áig nyújtsák be.

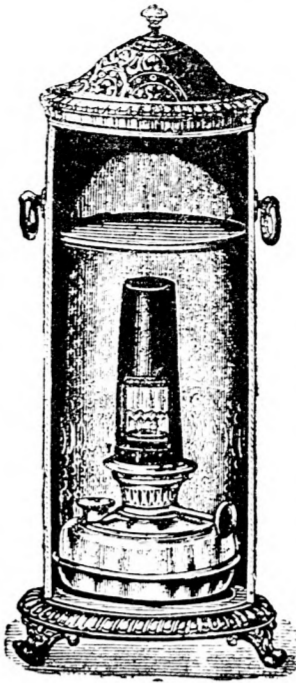
Zentán, 1894. évi november hó 20-án.

Matkovits Lajos,
főszolgabíró.

SCHERER FERENC ZOMBOR.

Ujdonság!
Kiválóan célszerű,
teljesen szagtalan,

**hordozható
petroleum-kályhák.**

Miután raktáromat az őszi időre ujonnan felszereltem, bátorkodom a n. é. közönség becses figyelmét cégre felhívni, és kérem személyesen meggyőződni arról, hogy a legegyszerűbbtől a legfinomabb házi berendezésnek megfelelő raktárom van.

Választékos készletben található raktáromon több rendbeli

hálószoba, ebédlő, szalon- és irodai berendezések és vasbutorok.

Ezen kívül ajánlom legújabb üveg és porcellán készleteimet, továbbá

asztal- és függő-lámpákat,

kinaezüst, tükrök, képek és különféle szobadisztárgyaimat.

Mindennemű beivezés a legpontosabb kivitelben eszközöltetik.

Kárpitos munkákat olcsó áron elvállalok.

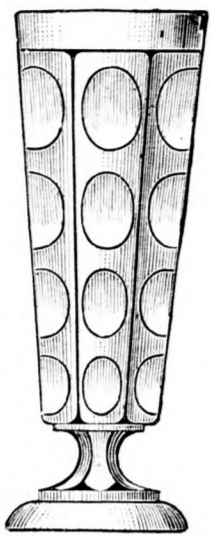
Nagy raktár kereskedők és vendéglősök számára.

Maradtam kiváló tisztelettel

Scherer Ferenc.

Itt egy jó házból való fiu tanoncul felvétetik.

10--8

PLUTOS

kiváló izomerősítő bedörzsölés, verseny, futó,
gazdasági lovak s egyéb gazdasági állatok részére.

Preservatívumként használva az izmokat rugalmassá
s az állatot kitarítóvá teszi.

Fáradtság, kimerülés, ízületi szívműködés vagy lobos bántalmaknál, ugy-
szintén sántaság, merevség és vállbénaság eseteiben egészen biztosan hat.

Az állatok izomzatában a fáradtság, ellankadás folytán tudvalevőleg
tejsav képződik, ha az elernyedett állatok végtagjai, a mellékelt utasítás
értelmében, bedörzsölnék ezen szerrel, a képződmény gyorsan felszívódik s
az izmok rugalmassága gyorsan visszatér. 100—10

E MEGBECSÜLHETLEN GAZDASÁGI KINCSEK EGYEDÜLI RAKTÁRA:
**TÁRGZAY ISTVÁN GYÓGYSZERTÁRA
ZOMBORBAN.**

Egy üveg ára 1 frt 20 kr. 5 üveg ára 5 frt.

16156. sz.
tkvi 1894.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy a zombori takarékpénztár
végrehajtónak Rakin Milos végrehajtást szenvedő elleni
400 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási
ügyében a zombori kir. törvényszék és kir. járásbíró
területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 1839. sz.
tjvkben foglalt Rakin Milos nevén álló A. 1. sors.
(5563—5565.) hr. sz. 276. ö. i. sz. ház és beltelekre
738 forintban, továbbá a zombori 3067. sz. tjvkben foglalt
s Rakin János és Rakin Milos nevén álló A. 1. sors.
(11853—11855) hr. sz. 2 hold 339 □ öl tér-
nagyságú szántóföldre az 1881. 60. t. c. 156. §-ának
a) pontja alapján 124 forintban ezennel megállapított
kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a
fennebb megjelölt ingatlanok az 1895. évi január hó
22-ik napján délutáni 3 órákor ezen telekkönyvi hatóság
árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a
megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becs-
arának 10% -át, vagyis 73 frt 80 kr s 12 frt 40 krt kész-
pénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. november hó 1 én 3333. sz.
alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában ki-
jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez
letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében
a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről
kiállított szabályszerű elismervényt átszoigáltatni.

Kelt Zomborban, 1894. évi október hó 20. án.
A zombori kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. törv. bír.

5747. sz.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye bajai járáshoz tar-
tozó Szántova községben leköszönés folytán üre-
sedésbe jött segédjegyzői állásra pályázatot nyitok.
Ezen állás javadalmazása 400 frt készpénz,
előleges havi részletekben.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni
óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket
hozzám f. évi december hó 7-ig nyújtsák be.
A választást f. évi december hó 11-én d. e.
11 órákor Szántova község-házánál fogom meg-
tartani.

Baján, 1894. évi november hóban.

Latinovits Gyula,
főszolgabíró.

8818. sz. 1894.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Temerin községé-
ben megüritült és 420 forint évi javadalmazással
ellátott irnoki állásra pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni kívánókat, miszerint a
szabályrendeletileg megállapított feltételeknek meg-
felelően felszerelt kérvényüket f. évi december
hó 4-ig hozzám nyújtsák be.

Ujvidéken, 1894. évi november hó 19-én.

**Főszolgabíró helyett:
Mezey Imre,**
szolgabíró.

Zombor. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

7111. sz. 1894.

PÁLYÁZAT.

Folyó hó 10-én 6637. szám alatt kiírt pá-
lyázat visszavonása mellett Bácsföldvár községé-
ben üresedésben levő községi állatorvosi állásra
pályázatot nyitok, felhívom ezen állást elnyerni
óhajtókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket
f. évi december hó 25-ig hozzám nyújtsák be.

Javadalmazás: évi fizetés 500 frt, nappali lát-
ogatási díj 20 kr, éjjeli 50 kr és a husszemle
díjak.

Ó-Becse, 1894. évi november hó 22-én.

GOMBOS BÉLA,
főszolgabíró.

3-1

5691. szám.

kig. 1894.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába
kebelezett Ó-Szivac községben leköszönés folytán
megüresedett községi II-od irnoki állásra, mely
366 frt évi javadalmazással jár, ezennel pályázatot
nyitok.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat,
hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hoz-
zám f. évi december hó 15-ig annál is inkább
nyújtsák be, mert az azon túl érkezőket tekintet-
be venni nem fogom.

Zombor, 1894. évi november hó 24-én.

Poppovics Dusan,
főszolgabíró.

3-1

2053. szám.

kig. 1894.

Árlejtési hirdetés.

Ó-Kér községében egy járványkórház felépítésének
1388 frt 25 krtban előirányzott munkálatai folyó évi
december hó 2-án délután 2 órákor Ó-Kér
község-házánál nyilvános árlejtés, vagy eleve beadott zárt
ajánlati pályázat útján ki fognak adatni.

Vállalkozók tartoznak az előirányzati összeg 10% -át,
vagyis 138 frt 82 krt az árlejtés megkezdése előtt ke-
zeinkhez készpénzben vagy óvadékképes értékpapirok-
ban letenni, míg írásbeli pályázatok tartoznak ugyancsak
jelzett óvadékkal ellátott ajánlataikat legkésőbb az ár-
lejtés előtt 24 órával ezen eljárásához benyújtani, az
ajánlatokban világosan kiteendő lesz az is, hogy pályázó
az árlejtési feltételeket ismeri s azoknak magát feltét-
lenül aláveti.

Az építési tervek, költségelőirányzat és árlejtési
feltételek a község jegyzőjénél a hivatalos órák alatt
bármikor betekinthetők.

Kelt Ó-Kéren, 1894. évi november hó 15-én.

2-2

Az elüjáróság.

ELŐFIZETÉS
Egész évre . . . 6
Fél évre . . . 3
Negyed évre . . . 1
A lap szellemi
illető küldem-
szerkesztőnek
a laptulajdonos
dendő.

Egyes szám ára . . .

A villamos . . .

Mult alkalommal
mondva kedvezőtlen
példákkal foglalkozó
világítás ellen fel-
került volna az elek-
trifikálása által
elektromos világítás
célszerű ott, ahol
kedvezőtlenek, főleg
ugy hazánkból, de
egyéb államaiból,
elektromosság igen
még a legoptimisták
tette. Vannak Fran-
egyed egészen jelle-
az elektromos világ-
szerű földműves sz-
üzéssel berendezett
mos világítás len-
önmaga számára.
világító rendszer-
emberi képzület ne-
rendszer, melynek
ki van zárva, me-
tetszés szerint gyor-
ható, bárhol, bár-
ható, nem fejleszt
mas füstöt vagy
kellő felkarolás és j-
lehet, mint a mest-
neme. Mily értékes
elektromosság alk-
ugymint szállodák,
termek, színházak
stb. világításánál, a
kevésbé előnyös
csak meggondoljuk
gelődést megtakarít-
a lámpák naponta
kell eszközölnie. A
tromos fejlesztő te-
iparára nézve is
iparos kényelmese-
lágíthatja műhelye-
nyen égő faalkotm-
tűzveszélyes anya-
alkalmazhatja az

A „BAC

Ne higgy a
Két csillag
Ki balga
De törli
Oh lásd, a
S tűz, lo-
Sok szem
A gyötrít

KERESZTŐ

Ira-
— Eluta

Az osztrák fővá-
gati irányban elbájo-
szet valóban pazar-
gyek, völgyek, erdők
zuhatagok elragadó
hálásabb esodálojuk
napokon ezrel a
hagyván magát a
zugot a környéken.
lőt, fölemészten
elgondolható muzika
Ezt a környék
a nyárlakok s disz-
ben, ami a bécsi pe-
nyesebb bizonyosgo-
bérházak. E tekintet-
melyet a legmagas-
A schönbrunn